

7 april 1994: Kigali, Rwanda

‘Buitenpost voor Adelaar, buitenpost voor Adelaar, come in!’ De oproep werd herhaald. ‘Waar ben je?’

Ik pakte mijn radio, trok de antenne uit en fluisterde: ‘Adelaar hier, we hebben ze bijna gevonden. Op dit moment volgen we een jongen die weet waar ze zijn. Ik bel je weer als we er zijn... Oh, mijn God, dit moet je zien... het bloed stroomt door de straten in de goten. Overal liggen lichamen... wie doet dit? Vermoorden gewone mensen willekeurig andere gewone mensen?’ Ik liep verder met twee andere UNAMIR Blauwhelmen achter een jongen aan, die naar ons toe was gerend en vertelde wat er was gebeurd.

‘Meneer, we moeten voorzichtig zijn. Die slagers zijn overal. Laten we onder de bomen in de schaduw lopen.’

Plotseling reed er een pick-up truck door de straat, de laadbak gevuld met jonge mannen die met machetes zwaaiden. Ik herkende sommigen van hen als RAF, Rwandan Armed Forces. We zochten onmiddellijk dekking in de schaduw. Ik hoorde hun uitgelaten stemmen, geschreeuw, gezang en gelach alsof ze naar een voetbalwedstrijd gingen. Gelukkig negerden ze ons, dus nam ik aan dat ze ons niet hadden opgemerkt. Ze reden verder achter mensen aan die voor hen uit renden en probeerden een schuilplaats te vinden. Shit, ze jagen op iedereen en vermoorden ze ter plekke, concludeerde ik.

Na elke paar meter moesten we over verminkte lichamen van mannen, vrouwen en kinderen stappen, tot we bij een gebouw kwamen dat op een opslagplaats leek.

‘Adelaar aan Buitenpost, Adelaar aan Buitenpost’ kraakte de walkietalkie en statische ruis volgde.

‘Buitenpost hier, ga je gang.’

‘We gaan een gebouw binnen dat waarschijnlijk wordt gebruikt om kunstmest of andere chemicaliën op te slaan. Het ruikt er vreselijk binnen; we moeten ook hier over dode mensen stappen.’

‘Hou ons op de hoogte Adelaar.’

‘Correctie Buitenpost, we zijn in een soort kliniek. Wacht even, dit moet het mortuarium zijn, wat een puinhoop! Ik ruik formaldehyde en chloor, mogelijk gemengd met menselijke uitwerpselen.’

Wat we aantroffen was ronduit verschrikkelijk. Mijn maag draaide zich onmiddellijk om en ik moest overgeven. We waren al twee dagen op zoek naar mijn verdwenen kameraden. Nu was onze zoektocht tot een angstaanjagend einde gekomen. Ze waren er allemaal, verminkt. Ze waren uitgekleeft. Het leek alsof ze waren gedood door verstikking. Hun genitaliën waren afgesneden en in hun mond gestopt. Ook zag ik dat ze kogelwonden hadden. Ik had over deze manier van martelen gelezen. Het was ongeveer honderd jaar eerder in Afrika geïntroduceerd door Belgische koloniale agenten die allerlei martelingen bedachten om straffeloos zoveel mogelijk rubber te produceren. Op de vloer lagen tien van mijn maten, of tenminste wat er van hen over was. ‘Zijn ze er allemaal?’ vroeg ik. Eén van mijn mensen was ze aan het tellen.

‘Het zijn er tien,’ was wat hij zei. ‘Tien, maar ik herken er maar zeven, drie gezichten zijn tot moes geslagen.’

‘Laten we ze hier weghalen!’ beval ik. ‘Sergeant, bel en haal zo snel mogelijk een vrachtwagen. Ik breng de buitenpost op de hoogte dat we ze gevonden hebben.’

Een uur later hoorden we de motor van een VN-truck voor het gebouw. De chauffeur en vier andere soldaten kwamen binnen en hielpen ons de lichamen te dragen. We legden ze naast elkaar in de laadruimte.

‘Kapitein’ drong de chauffeur aan, ‘we hadden veel moeite om u te bereiken. Verschillende keren moesten we uitstappen om de weg vrij te maken omdat er doden lagen. De RAF zet overal wegversperringen op en begint mensen te vermoorden op basis van de etniciteit op hun identiteitsbewijs. Als uit je papieren blijkt dat je een Tutsi bent, sterf je, maar als je liegt, sterf je ook. We hebben maar een half uur voor de avond valt, we moeten opschieten.’

Ik bedankte de jongen. Hij keek me aan alsof hij bijna iets vergeten was. ‘Wacht... wacht alsjeblieft,’ smeekte hij ...